

inquietud

PUBLICACIÓ QUINZENAL D'ESQUERRA

Sortirà els dissabtes

Redacció i Administració: La Unió Liberal

Preu de subscripció: 2'50 pessetes semestre

Número solt: 20 cèntims

Salutació

El nostre primer mot sigui el salut al nostre poble, al poble liberal de Granollers, a la premsa tota i particularment a la granollerina, amb la que esperem tenir franca convivència, i que sabran i podran veure en nosaltres l'esperit de fraternitat que ens guia en l'actuació pública que anem a emprendre. Salutem també als nostres consocis de La Unió Liberal i a ells especialment fem ofrena d'aquesta publicació.

El nostre programa

El títol d'aquesta fulla diu ja per sí sol tot un programa. INQUIETUD! Aquesta paraula màgica ha estat, és i serà el bressol de tots els ideals, el punt de partida de tot moviment, i, per tant, de tota revolució. És la causa determinant de tot acte voluntari; és l'estímul de la intel·ligència i dels coneixements obtinguts en tots els camps, social, científic, artístic, etc.

Per la raó o intel·ligència es distingeix l'home dels altres animals, i les necessitats de la vida, morals i materials, creen en ell aquest estat latent de defensa que, per la força del costum, rau ja en el seu subconscient, però que quan la necessitat s'aguditza pren consciència completa, manifestant-se en estat d'angúnia, d'INQUIETUD, veient-se obligat a discernir i a pensar, cercant els mitjans que li són necessaris. Els fets, que s'oposen a que l'home atanyi el necessari per la seva subsistència i a l'obtenció dels seus ideals — la llibertat, per exemple, — són la causa de la INQUIETUD nascuda en l'home de totes les èpoques i de tots els països, i la seva conseqüència és la civilització.

INQUIETUD és l'ansia de saber: Cultura. És el desig del millorament social: Llibertat. És l'estímul del científic, del tècnic, de l'obrer: Progrès. És la lluita per la Igualtat, per la Justícia, per l'Amor, per la Fraternitat.

INQUIETUD, doncs, simbolitza tots els ideals.

Nosaltres, però, no venim a crear un apostolat; venim a aportar la nostra ferma voluntat a l'obra de desvetllament ciutadà que altres poden haver iniciat i amb qui ens unirà una fraternitat ben sincera. Però potser en el camp de les esquerres granollerines ben pocs han sabut, o volgut, donar el pit i sortir a la palestra enfrontant-se amb l'enemic. Nosaltres, doncs, venim a lluitar, i lluitarem contra tots els prejudicis, contra l'injustícia, contra la reacció, contra tot caciquisme.

Aquesta serà la nostra obra destructiva.

Nosaltres esmerçarem voluntat i energies per a difondre l'esperit de responsabilitat ciutadana que tot home deu portar en ell, inclús amb orgull, i procurarem per tots els mitjans, que el solitari i l'indiferent es capacitin d'aquesta obligació ineludible que fa els pobles forts i sans, i que és l'ensenya de la civilització.

Aquesta serà la nostra obra constructiva.

La nostra actuació, la nostra política, més ben dit, no comprendrà la baixa política personal ni de capelleta. Si alguna volta ataquem, defensem o elogiem l'home o una obra política determinada, ho farem deixant al marge tota classe de partidismes i ostentarem solament l'insígnia de ciutadà i sols amb aquest dret, que ningú no ens pot negar, exposarem la nostra opinió. De la mateixa manera que acceptarem, en aquestes planes, la opinió dels que espontàneament ho sol·licitin i sàpiguen tractar els assumptes amb noblesa i dignitat.

La constitució d'INQUIETUD

Un grup de socis de La Unió Liberal, convençuts de la necessitat de portar a terme aquesta publicació, convingueren que, per a fer front a les exigències econòmiques de la mateixa, s'obris una subscripció, per la qual, els inscrits, es comprometen a satisfer, durant un any i en plaços voluntaris, la quantitat de 20 pessetes.

Continua oberta la subscripció, per tots quants socis de La Unió Liberal simpatissin amb aquesta publicació.

* * *

També, en la reunió que celebraren els socis iniciadors de la present edició, acordaren constituir el cos de Redacció en la següent forma:

Director: Pere Iglésies (V. Pi).

Administrador: Bartomeu Pedragosa.

Cos de Redacció: Valeri Mas (Amic), Joan Cuch, Miquel Castanier (Juda), Andreu Fusté (Robespierre) i Josep Escobar.

Col·laboradors: Esteve Sarroca (Xixu), Joan Montaña (Joan del Segre), Domènec Colomer, Francesc Serra (Víctor Roda), Gabriel Sabatés, Joan Sala, Josep Piñel, Manuel Fabregat, Isidre Casals, Gelabert Fontdevila, Joan Coll i Genís Montané.

Editors: Josep Valls, Gabriel Sabatés, Valeri Mas, Miquel Ventura, Antoni Ventura, Jacint Riera, Esteve Serras, Pere Iglésies, Josep Pous, Alexandre Solé, Modest Gual, Joan Sala, Genís Montané, Salvador Mas, Magí Torrent, Esteve Sarroca, Joan Coll, Jaume Mora, Josep Tió, Artur Sitjà, Bartomeu Pedragosa, Aureli Font, Antoni Pintó, Antoni Gaig, Francesc Capella, Enric Garrell, Josep Escobar, Miquel Castanier, Francesc Serra, Jacint Riberaigua, Domènec Boët, Gelabert Fontdevila, Quirse Pellicer, Antoni Roca, Salvador Cuquet, Joan Cuch, Ramon Planas, Manuel Fabregat, Esteve Riera, Josep Gutiérrez, Andreu Fusté, Joan Montaña, Manuel Condom, Domènec Colomer, Josep Piñel, Alfred Viure, Ramon Xicota, Josep Sistachs i Pere Molins.

Inquietud a l'aguait

L'altre nit, a les 11'42, els veïns de les places del Bestiar i Maluquer i Salvador, es vegeren bruscament despertats per uns crits de Ail! Ail!... que fendien l'aire com coets de gala; uns crits de desesper que espaordien. S'endevinava prou bé que hi havia víctima. Un atropell, potser? Un assassinat? La revolució?...

Apareixeren als balcons i finestres unes taques blanques — roba interior — i en la foscor del buit es vegeren relluir infinitat de guspies: eren els ulls dels frisosos; i desesperats veïns que llufen d'ansietat.

Unes veus de: — Què hi ha? Què passa?

Resultà ésser que els crits sortien de una màquina de fer soroll — hi ha qui en diu altaveus, — que s'els acudí engegar en aquell moment, i estaven radiant una peça de *cante jondo*.

▣ ▣

Es diu que el cap de Correus vol demanar una indemnització per als seus carters, puix que amb el canvi tan continuat de les plaques dels carrers, se li estan tornant neurastènics.

▣ ▣

Senyor d'edat avançada, sense cap pèl de tonto, — ni dels altres, — orde de pare i mare, contrauria matrimoni, *como Dios manda*, amb senyoreta que sapigués posar cataplasmes contra el dolor i tingué especialitat en tallar els ulls de poll. No li fem més elogis. Dóna la casualitat que es diu Bonet. Les sol·licituds han de dirigir-se a aquesta Redacció.

▣ ▣

La faldilla llarga torna a imposar-se. Nosaltres, que malgrat tot, som joves, ens en condelem; puix que ho considerem com un atemptat a la llibertat. Veritat és que a moltes xicotes els alegrarà; així podran tancar els parèntesis que tenen per pantorrilles, però en canvi a

TOLDOS

CONDOM

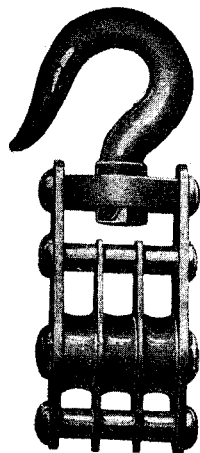
GRANOLLERS

MARQUESINES

PORTES

TAULES

CADIRES

Carrer Josep Umbert, 127

moltes altres els ocasionarà una gran baixa en la seva cotització.

Respectuosament, però amb energia, demanem: *jarriba el telón!*

▣ ▣

En el Pati-Blau tornen a fer cinema. Assistírem a una de les sessions i en sortírem agradablement sorpresos. El cor s'ens alegrà en veure una d'aquelles pel·lícules que devien emocionar als nostres avis. ¡Aquells barrets femenins plens d'ocells i de fruites! ¡Aquells pantalons a lo *lechuguino!* ¡Aquelles faldilles que arribaven més avall de terra! ¡Com ens commogueren!

Llàstima que no l'haguessin anunciada com a *Sessió de cinema retrospectiu* o bé *El cine a través de los tiempos*. Hauria estat un èxit grandios.

▣ ▣

Demanem que es plantin pomeres al peu del monument. ¿No tenim ja la serp? Doncs ja manca menys per aconseguir que s'assemblí al Paradís Terrenal i més ara, que amb la baixa de la pesseta, ens tornarem Adams del tot.

▣ ▣

Durant la conferència d'en Pestanya, un destacat periodista de la joventut que puja, feia petar una bacaina que donava goig de veure. De tant en tant, s'eixerí-

via i obria uns ulls com unes taronges. Ara, per disimular, va dient que meditava. Ja! Ja!...

▣ ▣

A Canovelles prosperen que és un gust. En el setmanari «Lluita», periòdic autonomista d'esquerres, que surt en aquell poble, hi ha un anunci del Cine Majestic.

Nosaltres crèiem que aquest cine era instal·lat aquí, a Granollers. De totes maneres ens donarem una volteta per Canovelles, i, si fan bon programa, hi entrarem, ja que el cinema ens té el cor robat.

▣ ▣

Un amic d'«Acció» fa pocs dies es planyia de que s'ensenyés la doctrina cristiana en castellà. Es horrorós pensar el que això dificulta als infants aprendre el Pare-Nostre. Es terriblement esgarrifosa, aquesta dificultat, ja que pot venir de dies l'obtenir la glòria del cel. Cal preocupar-se seriosament d'aquests assumptes, o la nostra ciutat està perduda.

Rebeu, amic, la felicitació més sincera i feu arribar la vostra protesta als vostres *hermanos*.

Fins ara la *permanent* solament interessava a les dones; però avui són els homes els que cada dijous ocupen la *barberia* de la Plaça Gran.

GRANJA MARINETTE

Parets-Llissà

Despatx a Granollers

Carrer Clavé, 17

Se serveix
a domicili

Venda de llet en ampolles precintades a 70 cènts. litre

Llet d'una sola vaca, sempre la mateixa, per a aliment de nens i de persones delicades de salut

Llet pasteuritzada

Ous del dia

Se serveix
a domicili

La lluita d'idees

En parlar d'idees no faré pas referència a aquelles que, més que idees, són tòpics burgesos que segueixen en sentit retrospectiu l'evolució i progrés dels temps; puix que aquestes que tenen per única finalitat l'estancament del pensament humà en un clos convencional i gens airejat, perquè l'aire lliure les esfuma, no poden interessar-nos, ni com a homes que vivim de cara al progrés, ni molt menys com a liberals. En parlar d'idees em refereixo a aquelles que, per les seves manifestacions de l'intelecte i de l'esperit esguarden un possible més enllà, més justicier i més humà que el present.

L'home conscient de la seva vida i la missió que la mateixa li comporta, deu en tots moments — i no dic en tots els terrenys perquè sóc un enemic de la violència i això no vol pas dir que sigui un místic, — lluitar pel triomf, per l'assoliment de l'ideal en el qual combrega.

Cap lluita no pot considerar-se, en la vida, tan humana com la que hom sosté per al millorament i progrés ideològic de l'humanitat. Per això tota idea, sigui quina sigui, sincerament professada, ha d'inspirar a tots els homes el mateix respecte i la mateixa devoció, puix que abriguen, en el fons, els mateixos anhels de bondat i de justícia. Tota lluita per la reivindicació dels homes i dels seus drets, repetim-ho perquè mai no és prou repetit, cal respectar-les com a coses sagrades, i, per tant, inviolables.

La història, però, fa devallar-nos sovint d'aquesta elevació en que haurien de mantenir-se els dualismes ideològics, per a mostrar-nos els fets sagnants que ha ocasionat entre els homes el desconeixement d'aquest principi fonamental del liberalisme, que és respectar les idees d'altri com les nostres mateixes.

L'intolerància, la filla gran de l'incultura, ha estat, és, i potser serà, el flagell més gran que han sofert els homes en la seva marxa ascendent vers una societat més justa.

Aquests dies es compleixen anys, precisament, que en la nostra ciutat es registrà un d'aquests fets dolorosos, tant més dolorosos com més posen en evidència la manca absoluta del més elemental sentit de llibertat i tolerància.

Sols per una verdadera manca de cultura i del més elemental sentit de liberalisme, l'home pot atacar, i matar àdhuc a un altre home per una disconformitat de pensars.

Les idees, en la seva essència, sols poden ésser combatudes per altres idees. L'home, amb la seva intel·ligència, ha d'ésser qui les ha d'eliminar per al ressorgiment d'una millor; mai aquestes han de fer eliminar els homes. És un doble atemptat, indigna d'una societat que es diu civilitzada.

D. COLOMER

Del caciquisme

Cada dia ens anem donant compte de l'abundor d'individus que combaten a altri impulsats sols pel ressentiment. Més clar; sols amb l'ambició d'ésser com aquells de qui blasmen, prenent-los la davantera. Aquest fet l'hem pogut comprovar abans i ara en quiscuns dels més folls combatents del caciquisme nostrat passat i del que pot tornar. Però, analitzada la seva combativitat, en ella hom tot seguit hi albira l'esperit del cacic fracassat o l'afany de l'aspirant a ésser-ne.

Tot aquell que no tingui un vertader sentit, clar i realista — *flaubertià*, com si diguessim, i permeteu-me el mot — del que en un poble representa un cacic i del *tinglado* que el sosté, no pot ésser un enemic acabat del caciquisme imperant a l'empar del nom que es vulgui.

Per a combatre el caciquisme s'ha de sentir envers ell fàstic i despreci, amb tota sinceritat, ja que jamai hom arriba a ésser allò que intensament repugna, allò que la pròpia consciència rebutja.

Samblancat, en certa ocasió digué: «Els cacics sols tenen vida en aquells pobles on encara hi resten indis». I, com que en tots els pobles aquesta *especimen* formen legió, d'ací la verdadera causa de tanta abundor de candidats al cacicat.

Combatre tot caciquisme és deure ineludible de tot home d'esperit liberal, pel perill que representa a la llibertat i progrés dels pobles, però jamai, per a aconseguir-ho, no hem d'emprar llurs propis procediments. Obrar així, seria fer-nos còmplices de l'entronització de son poder absorbent. Però sapiguem també albirar en el fons moral dels que més blasmen del caciquisme. En mantes ocasions els mots més fulminants i violents són dictats per l'enveja de no poder disfrutar de privilegis que gaudeix el combatut.

L'ajut a aitals combatents és denigrant, està mancat de tota significació alliberadora.

AMIC

inquietud

Publicació quinzenal d'esquerra

Compreula! Llegeu-la! Propagau-la!

Es de venda a la Parada de Llibres

GURGUÍ

La presa de la Bastilla

El 14 d'aquest mes França commemora la presa d'aquella fortalesa. Festes de caire popular i festes oficials recorden al poble francès que en tal diada els ciutadans de París encengueren la primera foguera de la gran revolució.

He dit gran revolució i va ésser gran perquè fou precedida per grans homes. Rousseau, Diderot, Voltaire i altres, foren els sembradors. La presa de la Bastilla fou la primera flor de la collita, flor de color de sang, que fou el pròleg de l'obra geganta dels Drets de l'Home.

S'ha dit que la Bastilla era la presó de la noblesa, i que el poble no tenia perquè mirar-se-la amb mals ulls. Les presons, totes, serveixen per a privar de la llibertat als homes i per la mateixa raó no haurien d'existir, oimés aquella que els presos que hi entraven difícilment en sortien, ignorant les seves famílies si eren vius o no, ja que dintre la presó hi havia un cementiri.

Mentre el poble es moria de fam, Maria Antonieta, l'austriaca, com li deien, gastava en disbauxes en el Trianon el que hauria aliviat el poble, mentre el rei Lluís XVI era adulat pels cortisans que li amagaven la realitat. Per això quan el duc de Liancourt penetrà a la cambra reial a enterar al rei del que succeïa, el monarca preguntà: —¿Què és això? ¿Un alçament?—No—contestà el duc—, és la revolució.

A la Bastilla, en els seus últims temps hi tancaven els presos polítics, els homes que pensaven diferent que els cortisans, i així devia ésser, ja que el succeït fou com dugues corrents que en topar forjaren el llamp. Una, era la noblesa, que li convenia l'ignorància del poble; l'altra, el poble que volia llibertat, i el llamp, la ira de les multituds, que encengué les idees que no pogueren ofegar ni les groixudes portes ferrades, ni les quatre rengleres de reixes, ni les parets gegants.

Es diu si de la Bastilla hi ha més llegenda que realitat. Potser és veritat; però la llegenda neix de les tenebres, és dir, que quan es parla molt, quelcom de realitat hi ha, i més en aquesta presó, que en assaltar-la, s'hi trobaren, entre altres presos, dos que s'havien tornat boigs i un altre que encara es creia ésser en el regnat de Lluís XV.

Les bastilles, si no com aquella, encara perduren en nostres temps; els ideals es temen i a la vegada es persegueixen, i hauria d'ésser al contrari, estudiar-los i adaptar-los els que fossin convenients per al millorament de la humanitat, i no que l'escala del progrés humà signi necessari fer-la amb els cadàvers dels herois de la llibertat, com s'ha fet fins ara.

CUCH

Els enemics de sempre

D'una memòria, sotscrita per un grup de liberals del passat segle, que fou presentada en una reunió general, per a la construcció de l'edifici de La Unió Liberal, llegeixo:

«...si, malgrat nostre desig, els temps porten que la guerra, sanyuda i inicua, que a tot hora ens preparen nostres enemics de sempre, aturrullés a nostre nombros exèrcit, fent-nos fugir a la desbandada, procurem tenir un casal, un redós, un fort, on eixoplugar-nos i defensar-nos des d'allí amb heroïcitat extremada, perquè no matessin d'un cop i per sempre les idees que tan ufanosa brotada van treient fa ja molts dies de l'arbre sacrossant de la Llibertat.

Els enemics de sempre als quals es referien els nostres pares, són, sens dubte, els mateixos, els únics enemics d'ara. I no ho són tots els que ho semblen, ni ho semblen tots els que ho són. Es un enemic que actua en la foscor de nostra política local. Es un enemic que existeix i actua, digui el que vulgui qui, amb maliciosa intenció, ha qualificat d'imaginària la seva existència, sens dubte perquè és condició primordial de llur maniobra l'ésser inadvertit. I no cal esforçar-se en distingir-lo pel seu negre uniforme. A voltes, per damunt d'aquest, sap distreure perfectament amb la gorra frígia.

La lluita de l'enemic de sempre és una lluita sorda. Sap de sobres que l'aigua mansa soscava, més lentament però amb més seguretat, el seu jas, que la impetuosa torrentada amb son brogit. I el gran ingeni radica en fer esdevenir seus defensors molts que, per llur esperit, són i seran els seus eternals enemics.

Del tot conforme amb el criteri que sustenta qui tant s'empenya en provar l'inexistència de l'enemic de sempre; qui, a ben segur, en aquest pla de batalla, té l'important missió d'emparar de les vistes la maniobra de dit enemic. No és objectiu d'aquest, incautar-se de l'arbre de la Llibertat, com diuen els liberals de la Memòria. Es prou llest per a conèixer que la campanya baix aquest objectiu li resultaria contraproduent. Endevena molt acertadament, que des d'aquest casal, d'aquest redós, d'aquest fort i des de tot alberg d'una consciència liberal, se li oposaria estòica resistència. No; el seu objectiu no consisteix en apoderar-se de l'arbre. El seu objectiu és inocular-li el coleòpter que, malmetent llurs fruits, acabés per extingir l'arrel. I absorbir la saba per a enrobustir el seu arbre endèmic.

La joventut actual, afanyosa de lluitar, segura de la victòria, per la noblesa de les seves armes, ha cregut divisar l'enemic, quan en realitat ha estat víctima d'un miratge hàbilment preparat pel vertader enemic.

L'arbre sacrossant de la llibertat és l'o-

bra de l'evolució dels pobles, regida per l'immutable llei de la perfecció. I qui atempta contra aquesta obra, és enemic aquí i arreu del món.

JU DA

L'actitud del poble

No es pot pas negar que la caiguda de la Dictadura produí un esclat popular de joia, que va manifestar-se en una o altra forma en tots els pobles i poblats del país. Fou com un sospir d'alleujament que omplí els cors de vagues esperances. Fugia el pesombre cordialment odiat i el raig lluminós d'una llibertat relativa va projectar-se damunt de tothom com una agradable prometença de dies millors.

Un cop permesa aquesta fretura de respirar a ple pulmó, el poble ha quedat en situació expectant; a l'aguait, però, de les maniobres que en els alts llocs de la governació del país es descabellen.

Hom diria ben bé que la indiferència i la passivitat d'aquests sis anys llargs d'inacció segueixen aclaparant les masses populars. I no mancarien, tampoc, a un observador lleuger, motius per a proclamar la seva malfança en la futura reacció de la voluntat del poble.

Nosaltres, però, no som tan pessimistes i no ens arriscarem pas a afirmar que Catalunya ha perdut el pols, com tampoc no l'ha perdut del tot la resta peninsular.

Hi ha latent i difusa una formidable opinió que espera l'hora de manifestar-se per a decantar els passos de l'Estat cap el camí dels pobles lliures i progressius. Res no podrà aturar la seva força cívica quan es posi en marxa aquesta enorme legió.

No sabem si els conservadors a ultrança, temorencs i roïns, s'han adonat de l'esperit serè i tranquil que mena el poble en aquests moments d'expectació. El que sí podem assegurar és que els directors de les antigues agrupacions d'esquerra han vist prou clar aquest pantèix contingut de la nació, i, donant-se compte de la seva responsabilitat, adopten en les seves peroracions i en els seus escrits el to mesurat dels homes de govern.

El poble, instintivament, comprèn que està aprop d'assolir una gran victòria. I espera, confiat i serè, l'hora decisiva per a escollir el seu camí. El seu camí, malgrat tot.

Mentrestant, el veiem comportar-se amb aquesta calma d'ara, que molts confonen amb aquella indiferència d'altres dies que va permetre l'enlairament de tantes patums

E SARROCA

Cooperativisme

Fa pocs dies vaig publicar un article a *Acció* parlant del cooperativisme a la nostra ciutat. Alguns amics, entusiastes del cooperativisme, coneixedors de l'organització moderna del mateix, m'oferiren el seu apoi moral i material per a portar a cap aquesta obra gegant que és l'essència, el fonament i el camí més recte per a arribar a la l'igualtat, l'ensenya dels drets dels homes: la dignitat humana. Agraïnt la bona fe d'aquests amics, he cregut necessari, abans que tot, preparar el terreny, intentant, gràcies a unes dades extretes de l'article de *L'Opinió*, «La Cooperació a Barcelona», de Daniel D. Montserrat, interessar a tots els obrers de Granollers en aquesta obra que és la primera pedra, o millor dit, la barricada que ha d'eliminar tots els atacs de les sangoneres humanes.

Barcelona compta avui amb 53 cooperatives de consum. La Federació Provincial de Cooperatives està composta de 34 cooperatives de consum, 2 cooperatives de producció i 3 d'especialitzades, o sigui de producció, destinades a satisfer les necessitats de les de consum.

El cooperativisme de consum, primer, i el de producció més tard, han de dignificar el proletariat, lliurant-lo de l'esclavatge ridícul i absurd a que està sotmès. Tendeix a suprimir l'intermediari, tant en el consum com en la producció. Exigeix la garantia dels articles, cosa a que no està molt acostumat el nostre poble.

Si comptéssim el nombre fantàstic de botiguers de la nostra ciutat, que forçosament han de viure de l'obrer, ens donaríem perfecte compte que podem economitzar anyalment una quantitat que ens permetria menjar una mica més decentment.

S'han fet els treballs necessaris per a unificar el cooperativisme a Catalunya. A França, a Bèlgica, a Anglaterra i a Rússia, donà resultats formidables. A Rússia això ocasionà sistemàticament la caiguda del comerç privat i, per tant, el millorament del proletariat, essent al mateix temps el puntal més ferm de la Revolució. Anglaterra i Alemanya, gràcies a les cooperatives de producció, més que de consum, fan front als grans monopolis, no deixant triomfar els instints negres del capitalisme.

Es hora de que ens preocupem dels nostres problemes. El cooperativisme, junt amb la cooperació sindical, és la nostra Revolució, poc sorollosa, però ferma, efectiva, definitiva.

ROBESPIERRE

DEL NOSTRE ARXIU

Coincidència

Quan morí el faquir Kapila, tenia olor de santedat. Allò era ascetisme veritable. Si el no menjar, ni beure, i el no dormir, el deixuplinar-se el cos, convertint-lo en veritable esquelet, el fugir de tot contacte amb l'aigua, l'escombrar amb la seva barba venerable la pols dels camins, el deixar créixer les ungles en forma de tirabuixó, el passar-se la vida en extàtica contemplació del propi llombrícol, són coses útils per a la consecució de la benaventurança, bé es pot assegurar que el beneït Kapila, despullat i descalç, passà, al mateix moment de morir, a incorporar-se a la substància universal, sense que, per a arribar al desitjat Nirvana, li fos precís, a l'ànima del savi, descarregar-se dels seus pecats, habitant successivament el cos d'un tigre ferotge o de qualque altre ésser inferior.

La última voluntat del sant home omplí els seus deixebles de consternació i espant. Es el cas que Kapila havia consignat en nombrosos manuscrits els resultats de les seves meditacions referents a les coses eternes, els diàlegs amb els esperits i les seves revelacions sobre el món invisible. En morir, donà ordre de que tots els seus manuscrits fossin cremats i que les cendres fossin depositades damunt la seva tomba. Es tornaven boigs els seus admiradors pensant sobre el motiu de tan estranya prescripció. ¿Per què destruir aquells dons inefables de saviesa? ¿Per què anihilar d'aquesta manera els fruits de tants anys de visions celestials i èxtasis pietosos? ¿Es que Kapila no considerava els homes dignes de rebre les seves ensenyances? Un dialèctic prematur va reprovar al místic cenobita la inconseqüència d'haver escrit el que després manà que cremessin. Un burleta va celebrar la pensada assegurant que més de quatre escriptors farien un bon servei a la seva fama seguint tan discret exemple i exercint així sobre les seves obres una espècie de prèvia censura respectant la posteritat.

La voluntat de Kapila era massa respectada per a no ésser obeïda. Els seus escrits tingueren la mateixa sort que tindran els nostres el dia que mani En Mella. Un sol manuscrit es lliurà de la incineració i sostret hàbilment d'entre les cendres per un dels deixebles del savi, essent conservat després com un preciós tresor, que passà d'hereu a hereu.

Heus ací el què contenia el manuscrit del famós faquir:

«Brama no és el bé, Brama no és el mal. Impassible, immutable, imperturbable, assisteix, des de la seva eternitat, a l'etern canvi de les coses, al moviment constant dels fets, sense que el bé li interessi, sense que el mal l'afecti, testimoni indiferent

dels canvis de la vida, el curs de la qual continuament contempla com el riberenc veu passar el corrent del riu.

El bé s'anomena Vichnú, geni de la vida, de la llum, de la pau, de l'amor, de la fecunditat i del plaer.

«El mal s'anomena Siva, geni de la mort, de les tenebres, de la guerra, de l'odi, de la esterilitat, de l'enfermetat i de la dolor.

Però ni Siva ni Vichnú no poden res sense el permís de Brama. Quan la primavera sembla de flors el camp, o la idea neix en la ment del savi, o l'amor fecunda en el sí d'una casta donzella, és perquè Brama ho ha volgut. Quan la pedregada destrueix els camps i la pesta arrasa les ciutats i la dolor fereix els membres, i la discòrdia regna entre els homes, és perquè ho ha consentit Brama. La fulla no es mou en l'arbre sense el seu permís.

Un dia Siva i Vichnú s'agenollaren simultàniament davant de Brama.

— ¿Què vols? — va preguntar Brama al principi del bé.

— Senyor. — va dir Vichnú — he inventat un instrument que farà la felicitat del llinatge humà; per ell, l'abundor regnarà en la terra; servirà al treball d'estímul i de premi, excitarà a la laboriositat, engendrarà la previsió, fortificarà la prudència; per ell, els homes es posaran en relació i les nacions es posaran d'acord; serà el talismà de la pau. En ell, trobaran el mitjà adequat els més nobles afectes de l'ànima: l'amor, la gratitud, la caritat. Serà el puntal més ferm de les humanes societats i el propulsor més poderós de l'avenç dels pobles.

— ¿Què vols? — va preguntar Brama al principi del mal.

— Senyor, — digué Siva — jo he inventat un instrument que farà la desgràcia del llinatge humà. Per ell, la discòrdia regnarà entre els homes; per ell es remouran les nacions en inacabables guerres; per ell, el pare renegarà del fill, aquest del pare, el germà de l'altre germà, i la muller del seu marit. Per ell, seran possibles la cobdícia, el lladrocini, l'avarícia, l'estafa, la usura. Els vicis trobaran tots en ell llur mèrit. Serà també el premi de la traïció de l'home i de la prostitució de la muller. Ell farà del cor humà un niu de víbores; ell infondrà l'orgull en moltes ànimes i l'enveja en les restants. Ell engendrarà en qualques individus la arrogància i en els altres el servilisme; ell bategarà en el fons de tots els desastres i serà la causa eficient de tots els cataclismes socials.

— ¿Quin és el teu invent? — preguntà Brama a Vichnú. Vichnú emmudí. — ¿En què consisteix? — preguntà Brama a Siva. Siva no digué aquesta boca és meva. Brama, que tot ho sap, entengué fàcilment la causa d'aquell silenci. Vichnú temia que Siva, coneixedor del seu projecte, neutralitzés amb llurs males arts els excel·lents efectes que del seu invent esperava. Siva

temia que Vichnú, amo del seu secret, impedís el compliment dels mals que d'ell n'esperava.

A precés de l'Omnipotent, atança Vichnú els seus llavis a la oïda dreta i Siva els seus a la oïda esquerra de Brama, i ambdós en breus paraules li donaren la nova de llurs invents.

Per primera i última vegada, engegà Brama una estrepitosa rialla, els ecos de la qual repercutiren en les cavitats de l'espai amb resonàncies de tro.

Siva i Vichnú coincidien en llur invenció.

¡Havien inventat el diner!

Brama donà al déu del bé i al déu del mal el seu permís per a l'aplicació d'aital invent i es preparà a contemplar curiosament els seus efectes.

I hom assegura que, de llavors ençà, és molt el que es diverteix Brama.

ALFREDO CALDERÓN

Per la traducció,

JOAN MONTAÑA

ANECDOTARI

Per JOAN DEL SEGRE

Alguns anys abans de la Revolució, l'advocat Linguet, tan idealista com mordaç, fou tancat a la Bastilla. Al cap d'uns dies d'estar a l'ombra, un home flac i magre entrà a la seva cel·la. Ell estava preparat per a escriure, i la visita no li fou pas gens simpàtica.

— Què voleu — li preguntà Linguet.

— Senyor — li respongué el visitant amb molta polidesa — vinc...

— Ja ho veig que veniu, però és en mal hora.

— És que sóc el barber de la Bastilla, i era per si...

— Ah! Us haveu enganyat; si és que sou el barber de la Bastilla, afaiteu-la.

Seria cap a l'any 1790 quan es començava a traslluir el desafecte a l'aristocràcia, que la duquesa de Byron assistia a una representació al teatre de la Comèdia. La vetllada fou bastant revolta. Des de la platea fou llençada una poma a la llotja de la duquesa, qui l'endemà l'enviava a Lafayette amb la nota següent: «Permeteu-me, senyor, oferir-vos el primer fruit que de la revolució jo he recollit.»

Així que la revolució del juliol triomfava, els homes, per a donar fe de republicanisme, portaven el llacet tricolor en el trauc de l'americana llur. Un dia que el catedràtic Briffaut — a qui les qüestions polítiques sembla que no l'amoïnaven pas massa — anava a donar la seva lliçó sense la susdita ensenya, un porter l'aturà brusquement dient-li:

— Com és que no porteu l'emblema de la llibertat?

Al que respongué Briffaut: — Perquè sóc lliure, ciutadà.

CARNET D'ART

L'Exposició Serra

Criticar l'obra d'un amic, és francament compromès, i quan amb aquest amic us hi lliguen afinitats artístiques, encara més. Si es critica desfavorablement, surt com un coet allò de la envegeta professional (?) En cas contrari, semblareu accionista de la Societat General d'Ensabonades Mútues S. A. La crítica, per tant, ha d'ésser sincera —brutalment sincera—i, per aconseguir això, és necessari deslligar-se per complet de prejudicis.

Francesc Serra ha inaugurat una exposició de dibuixos a La Unió Liberal. Es una exposició digna de veure's, car en ella s'hi constaten els avenços que durant un any ha aconseguit, pas a pas. Emperò En Serra adoleix d'un defecte que podríem dir-ne d'organització. Ha volgut omplir, fos com fos, la Sala de Música de l'esmentada societat i això ha estat la causa de que ens decepcioni un xic.

Després de les seves declaracions a «Acció», en les que ens parlava de la nova orientació que havia emprès, crèiem que aquesta exposició seria tota ella, o la major part d'ella, consagrada a la nova tendència. Dissortadament no ha estat així. El nombre de dibuixos de la nova etapa és molt migrat, encara que selecte. En el nou camí que ha emprès és on veiem que En Serra ha aconseguit destacar d'una manera vigorosa la seva personalitat. Dibuixos tan ben tractats i proporcionats fan bo de veure. El ragei de modernisme que hi ha vessat damunt, els hi dona un atractiu que alegra l'esperit. Consignem els números 14 i 16 —dos estudis—en els que l'artista fa la seva aparició; el 19—nena—deliciosament tractat, i damunt de tots, el seu autorretrat, en el que l'ombrejat del rostre és tot un curs de bon gust.

L'àstima que el fast que ens ha donat de la nova orientació ha estat ben escàs, puix que si en lloc d'algun estudi al carbó i acadèmies—alguna d'elles desproporcionada—arriba a fer l'exposició consagrada únicament al seu nou estil,

l'èxit, amb tot i ésser gran, hauria estat molt més considerable.

Les imitacions al boix, molt ben resoltes, però innocents; i en art industrial ens demostra una vegada més que sap fer-ho com els bons.

Com nota anecdòtica farem constar l'exili forçós a la Secretaria del dibuix «El goig». Només el poden veure els grans; encara que seria millor que ni aquests el veiessin.

Tocant a la part de venda, és llastimós veure que són molt pocs els dibuixos que porten la sospirada etiqueta d'«adquirit». És deplorable que molts senyors esperin, per a comprar un quadro, que hi hagi gent davant que s'en enteri. ¿Hauré de creure que aquí, a Granollers, no hi ha gent de gust? Tan fàcil com és gastar-se cent pessetes en una juerga, i en canvi no en troben cinquanta per a comprar una obra d'art. Molt bé els aplaudiments i les felicitacions; però amb el llorer sol no es fa cap guisat. La prosa de les pessetes és necessària per a donar més estímul a la poesia de les il·lusions...

Per la teva obra i pel teu heroisme, rep, Serra, la meua felicitació més sincera.

ESCOBAR

**SABATERIA
ROMAÑO**

Especialitat en
Calçat a mida

Miquel Ventura

GRANOLLERS

Plaça Constitució, 30

DE CASA NOSTRA

13 de juliol de 1912

El 13 de juliol recorda a La Unió Liberal una pàgina de dol en sa història. En foren autors uns fanàtics que, creguts que el matonisme pesa més que la raó, invadiren nostre local pistola en mà, i després de fer-ne us com el més repugnant assassi, interromperen l'acte que s'estava celebrant, essent assassinat un dels espectadors i ferits molts d'altres.

Els temps han canviat; més, han de servir de lliçó els fets ocorreguts l'any 12. No serà l'última vegada que el fanatisme recorrerà a la violència per a atemptar contra la llibertat dels homes; el sol fet de recórrer a les armes en un acte públic ja demostra ésser incapacitat i mancat de raó.

Perquè això no succeeixi, és necessari que els homes no amaguin la seva manera de pensar, sigui com sigui, i pensin com pensin, però mai no han de recórrer, per a justificar les seves creències, a mitjans amb els quals la seva dignitat quedi mal parada.

En nostra entitat hi ha una làpida que recorda aquest fet sagnant amb el nom de la víctima. Tinguem-la present, i pensem que aquest nom va unit a molts d'altres que es sacrificaren per les seves idees liberals.

Conferència d'Angel Pestaña

El passat dimarts, dia 1, i amb un ple a vessar, donà la seva anunciada conferència al teatre de nostra associació, el leader de l'obrerisme Angel Pestaña, sobre el tema «Consideraciones sobre la evolución de los pueblos». Féu la presentació del conferenciant el nostre president Valeri Mas.

Pestaña, en parlar de l'evolució dels pobles, diu que aquests evolucionen per la força de la seva pròpia voluntat i no a pesar o a desgrat d'ella. Diu que els pobles l'enemic pitjor que tenen per la seva evolució és la pèrdua de la llibertat, i d'aquesta, al seu torn, l'enemic és el centralisme, la creació dels imperis. Fa una apologia de l'estat federal i un paralelisme amb l'Imperi Romà i Espanya, i diu d'aquest, fent abans història, que

QUOTES!

Recordeu-vos que els millors equips i a preus més barats els trobareu sempre a la

Gran Sastreria Sitjes

Granollers: Plaça Gran, 28: Telèfon 242

la seva decadència comença amb el seus dominis sobre els altres pobles, fins arribar a una de les seves conseqüències com és el 13 de setembre del 23, que reflexa l'estat d'ignorància i descomposició moral que sofrim tots els espanyols.

Parlà del deure que tots tenim de que no sorgeixin altra volta les *espuelas* i no ens muntin a cavall, i de procurar viure més dignament i que ens aprestem a defensar-nos i a fer tots els esforços i sacrificis per a ésser creditors a l'apreci dels altres homes.

Fou molt aplaudit. I obligat novament a parlar, diu que tramet els aplaudiments als que no gaudeixen de la nostra llibertat.

Poques vegades havem sentit una conferència com la de Pestanya l'altra nit. Si no fem més extensa aquesta ressenya, és, primer, perquè s'ha reproduït en tota la premsa, i segon, per la manca d'espai.

Una conferència

Anit passada havia de donar la seva anunciada conferència a La Unió Liberal el publicista i capdavanter del Partit Socialista Català, En Manuel Serra i Moret, sobre el tema «Nova Ciutadania».

En el número vinent publicarem la ressenya, cosa que ara ens és impossible fer-ho.

Festival Pro Colònia Escolar

Diumenge, 6 del corrent, es celebrà a La Unió Liberal el festival Pro Colònia Escolar, que, com de costum, es ve celebrant cada any, amb el fi de recaptar unes pessetes en bé de l'obra cultural que dita Entitat realitza.

Principià el programa amb una exhibició d'exercicis gimnàstics, executats per un grup de 30 alumnes de l'esmentada escola, acuradament preparats pel seu professor Manuel Fabregat, mereixent tots l'ovació del públic per llur interpretació.

Acte seguit els germans Francesc i Ignasi Camps, concertistes de violí, executaren «Duo concertant» (2 temps), de Bériot, per a violins sols; seguidament, i acompanyats del mestre senyor Aureli Font, interpretaren «Navarra», jota, de Sarasate, obra per cert difícilíssima, i a

precis del públic que els aplaudí, l'obra «Czardas», de Monti.

A continuació, el company Josep Pineda, tenor, cantà, també acompanyat del mestre senyor Font, algunes de les obres del seu escollit repertori, veient-se també obligat a cantar altra cançó en recompensa als aplaudiments que rebé.

Per últim, i com a fi de festa, l'Esbart Català de Dansaires de Barcelona ens delectà amb una sèrie de ballets populars, dansats per sis parelles i acompanyades per la cobla local «Vilaró», mereixent tots xardorosos aplaudiments per llur acurada interpretació.

En resum, una festa simpàtica. Felicitem de tot cor a tots quants hi prengueren part per l'obra altruista que representa, i no podem menys de felicitar també a l'Associació per l'entusiasme que demostra per la consecució de tan magna obra.

En el proper número donarem compte dels resultats obtinguts en dit festival.

CRÒNICA

S'ha fixat per al dijous d'aquest mes, dia 17, a les 5 de la tarda, la celebració dels exàmens de solfeig dels alumnes matriculats en l'Escola Municipal de Música de nostra ciutat i per al següent dijous, dia 25, els de piano i instruments.

Ens han enterat que per a aquest últim dia, el Director de l'Escola i mestres corresponents preparen una sorpresa musical. ¿Què serà?

□ □

El dia 4 d'aquest mes els nostres compatriotes i amics, germans Francesc i Ignasi Camps, s'examinaren en l'Acadèmia Marshall, de Barcelona, del vuitè curs de violí, obtenint el qualificatiu de Gran Premi amb distinció i acabant així el professorat de violí.

Felicitem de tot cor els companys Camps.

□ □

També altre amic nostre, el jove i estudiós Josep M.ª Vilaró, ha obtingut diploma d'honor en les oposicions de piano celebrades en el Conservatori del Liceu per a l'obtenció de la Medalla d'Or.

Rebi també la nostra felicitació.

Per la commemoració del cinquantesari del Casino de Granollers s'està organitzant, per una comissió de dita entitat, un certàmen literari.

En el pròxim número esperem poder donar detalls i publicar el cartell.

□ □

Amb vertader goig ens hem assabentat que el Director de nostra Escola Municipal de Música, el mestre Lambert actiu com sempre, acaba d'obtenir 3 premis en un sol concurs per a obres d'orgue celebrat recentment a Madrid.

Aquesta victòria cal remarcar-la, tota vegada que es presentaren 264 obres, premiant-se'n 6 d'elles i corresponent 3 premis al Sr. Lambert.

El felicitem de tot cor.

□ □

Per a demà, a les quatre de la tarda, és anunciada una conferència a càrrec d'En Martínez Novella, a l'Ateneu Obrer Cultural de nostra ciutat.

Martínez Novella és la personificació de la fermesa i la voluntat. Als divuit anys era un sagal pastor, completament analfabet.

Avui, molt jove encara, és una de les destacades figures que més poden contribuir a l'obra cultural i de ciutadania que l'Ateneu ve realitzant.

□ □

Diumenge, invitats per la societat coral Amics de la Unió, assistirem a l'acte d'homenatge al seu mestre En Josep M.ª Ruera, per haver obtingut el primer premi en el concurs de sardanes, organitzat per la «Joventut Hotelera» de Barcelona.

La cobla «La Lira» de Sant Celoni donà una selecta audició de sardanes, tres d'elles originals del nostre volgut amic, i entre les quals s'hi comptava «La Verge Catalana», favorescuda amb aquella alta distinció. Al final de la seva interpretació totes les mans s'ajuntaren en un aplaudiment unànime i poguérem constatar l'estimació que pel seu mestre sent la dita societat.

A la festa hi fou invitada tota la premsa granollerina i es de doindre que a ella només hi assistissin el representant de «La Gralla» i nosaltres.

Revisat per la censura governativa

Imp. Garrell : Clavé, 25 : Telèfon 23 : Granollers

Confiteria
Pastisseria
Queviures

LA PALMA BAR
Café Exprés

Especialitat en pastes per al Te * Extens * SANDWICHS * SODES * XAMPANYS
assortit en bosses i capsas de luxe per a regal * I VINS DE TOTES MENES

Successors de Quirse Masana

Doctor Robert, 11 i 13

GRANOLLERS

**Demaneu sempre
Sempre!...**

Cervesa Damm

Orange Crush

Ah...!

i Gaseoses CLOTET

GRANOLLERS

Plaça Guimerà, 20 : Telèf. 74

Vda. de Joan Montaña

Anís La Perla del Vallès

ALCOHOLS

ANISSATS

LICORS

J. Montaña, 72 : Telèf. 53 : Granollers

LA DONA ELEGANT

vesteix a l'acreditada

CASA MONTAÑA

Plaça Constitució, 36

Crespons: Llanes

Sueters de Seda

i totes les

Novetats per a la present temporada